Č. J.: VP/S 61/04 - 160 V Brně dne 26.dubna 2004

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 24.3. 2004 na základě žádosti Akademie věd České republiky ze dne 22.3. 2003, č.j. K-22471/OZP/04, o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro program „Podpora projektů cíleného výzkumu“ (Průřezový program II (PP2-DP3) Národního programu výzkumu) podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. b) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, takto:

Výjimka ze zákazu veřejné podpory, která bude poskytnuta v rámci programu „Podpora projektů cíleného výzkumu“ (Průřezový program II (PP2-DP3) Národního programu výzkumu) Akademie věd České republiky ve formě přímého poskytnutí finančních prostředků,

s e p o v o l u j e

za těchto podmínek poskytování:

1. **Veřejná podpora bude využita pouze na výzkum a vývoj stanovený v rámci tohoto programu a za podmínek v něm uvedených.**

2. **Míra veřejné podpory, tj. v procentech vyjádřený podíl výše účelové podpory na uznaných nákladech, v podobě přímého poskytnutí finančních prostředků bude činit v případě:**

a) projektů základního výzkumu nejvýše 100 %,
b) projektů průmyslového výzkumu nejvýše 50 %,
c) projektů vývoje nejvýše 25 %.

Výše uvedené míry veřejné podpory je možno u projektů průmyslového výzkumu a projektů vývoje navýšit o míry stanovené v ustanovení § 2 odst. 5 nařízení vlády č. 461/2002 Sb. o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji.

Celkový podíl veřejné podpory na uznaných nákladech po navýšení nesmí přesáhnout u průmyslového výzkumu 75 % a u vývoje 50 %.

Oprávněné náklady pro stanovení výše veřejné podpory budou stanoveny na základě ustanovení § 4 nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji.

3. Výzkumné projekty, jejichž náklady vhodné na poskytnutí veřejné podpory budou vyšší než 25 mil. EUR, a pro něž bude navrhnuta veřejná podpora přesahující částku 5 mil. EUR, v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou platným ke dni poskytnutí veřejné podpory, musí být Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže oznámeny před poskytnutím této veřejné podpory.

4. Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže bude každoročně zasílána výroční zpráva o poskytování účelové podpory na konkrétní projekty, a to nejpozději k datu vydání rozhodnutí Akademie věd České republiky o poskytnutí podpory.

5. Výše uvedené podmínky budou zapracovány do znění programu.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad") obdržel dne 24.3. 2004 návrh Akademie věd České republiky na zahájení správního řízení formou žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory dle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění (dále jen „zákon o veřejné podpoře“), ve věci poskytnutí veřejné podpory v rámci programu „Podpora projektů cíleného výzkumu“ (Průřezový program II (PP2-DP3) Národního programu výzkumu) Akademie věd České republiky (dále jen „Akademie věd“).

I. *Podklady pro rozhodnutí*

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů:
- dopisu Akademie věd ze dne 22.3. 2004, č.j. K-22471/OZP/04,
- formuláře žádosti o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře,
- návrhu na vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji na program „Podpora projektů cíleného výzkumu“,
- zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků (dále jen „zákon o podpoře výzkumu a vývoje“) a nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji (dále jen „nařízení vlády o účelové podpoře výzkumu a vývoje“).

II. *Vymezení základních pojmů*

1) **Základním výzkumem** se rozumí systematická tvůrčí práce rozšiřující poznání, včetně poznání člověka, kultury nebo společnosti, metodami umožňujícími potvrzení, doplnění či vyvrácení získaných poznatků, kde experimentální nebo teoretické práce jsou prováděné s cílem získat znalosti o základech či podstatě pozorovaných jevů, vysvětlení jejich příčin a možných dopadů při využití získaných poznatků, které nemají souvislost s průmyslovými nebo komerčními cíli. Za základní výzkum se pro potřeby tohoto rozhodnutí považuje **i aplikovaný výzkum** (vymezený v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) bodu 2, větě první zákona o podpoře výzkumu a

vývoje), za podmínky, že nenaplňuje požadavky stanovené pro průmyslový výzkum – tj., že výsledky výzkumu nejsou určeny pro využívání v podnikání.

2) **Průmyslovým výzkumem** se rozumí aplikovaný výzkum, popřípadě jeho část, anebo kritické zkoumání zaměřené na získávání nových poznatků, jehož výsledky se prostřednictvím vývoje využívají v nových výrobcích, technologiích a službách, které jsou určeny k podnikání.

3) **Vývojem** se rozumí systematické tvůrčí využití poznatků výzkumu nebo jiných námětů k produkci nových nebo zlepšených materiálů, výrobků a zařízení anebo k zavedení nových či zlepšených technologií, systémů a služeb, včetně vytvoření prototypů, poloprovozních nebo předváděcích zařízení, které nemohou být využity k obchodním účelům. Vývojová činnost může mimo jiné zahrnovat formulaci pojmů a nákres ostatních výrobků, postupů nebo služeb jakož i základní předváděcí nebo zkušební projekty za podmínky, že tyto projekty nemohou být změněny nebo využity k průmyslovému použití nebo obchodnímu využití. Nezahrnuje běžné nebo pravidelné změny prováděné na výrobcích, výrobních linkách, výrobních postupech, existujících službách a dalších operacích ve vývoji, a to i v případě, že tyto změny mohou představovat zlepšení.

III. *Údaje získané z žádosti o povolení výjimky*

1. poskytovatelem veřejné podpory je Akademie věd,
2. orgánem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Akademie věd,
3. kontaktní osobou je Ing. Jaroslava Skřivanová,
4. název veřejné podpory je: „Podpora projektů cíleného výzkumu“ (Průřezový program II (PP2-DP3) Národního programu výzkumu),
5. právním základem je zákon o podpoře výzkumu a vývoje, nařízení vlády o účelové podpoře výzkumu a vývoje a usnesení vlády ČR č. 417 ze dne 28.4.2003,
6. nejedná se o nový program podpory výzkumu a vývoje, ale nahrazuje se jím již existující program podpory,
7. jedná se o horizontální program podpory výzkumu a vývoje,
8. míra podpory bude závislá na charakteru jednotlivých k podpoře přijatých projektů, o její výši rozhodne Akademie věd v souladu s platným právním řádem, vzhledem na očekávanou převažující podporu na základní výzkum je očekávaná míra podpory 91% podílu na nákladech,
9. jedinými kritérii jsou platné právní předpisy pro oblast poskytování veřejné podpory výzkumu a vývoje a podmínky Národního programu výzkumu,
10. veřejná podpora bude poskytnuta formou přímého poskytnutí finančních prostředků,
11. program podpory bude poskytován po dobu 5 let (od roku 2005 do roku 2009),
12. předpokládaná celková výše nákladů programu bude 1132 mil. Kč celkem za roky 2005-2009,
13. počet příjemců podpory a počet podporovaných projektů programu je odhadován na 10 až 50,
14. cílem programu je podpora určená na cílený výzkum ve vědních oborech řešených zejména na pracovištích Akademie věd a vysokých školách, přičemž cílem je rovněž usnadnit a urychlit převod výsledků základního výzkumu do praxe,

15. výsledky budou využity v souladu s ustanoveními zákona o podpoře výzkumu a vývoje a nařízením vlády o účelové podpoře výzkumu a vývoje vztahujícími se na základní výzkum, přičemž jeho výsledky bude vlastnit příjemce dotace,
16. následně je možné využití výsledků základního výzkumu prostřednictvím aplikovaného výzkumu pro vývoj a projektovou činnost v oblastech výzkumu, které slibují převod výstupů do praxe v kratším časovém horizontu.

IV. *Vymezení účastníka řízení*

Jediným účastníkem řízení o povolení výjimky je, v souladu s ustanovením § 3 písm. c) ve spojení s ustanovením § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, Akademie věd.

V. *Druh a forma veřejné podpory*

Na základě programu podpory je poskytována veřejná podpora formou přímého poskytnutí finančních prostředků.

VI. *Charakteristika programu podpory*

Program podpory „Podpora projektů cíleného výzkumu“ (Průřezový program II (PP2-DP3) Národního programu výzkumu) realizuje cíle Národního programu výzkumu. Prioritami a podmínkami programu jsou podpory konkrétních projektů vycházejících zásadně z výsledků badatelského výzkumu, kterých dosáhly, nebo na jejichž získání se podílely, vědecké týmy uchazeče a jejichž řešení zřetelně směřuje k cílenému výzkumu, tj. k dosažení konkrétního výsledku, jehož další využitelnost v aplikační sféře bude možné po skončení projektu vyhodnotit.

Předpokládané výsledky mají potencionálnímu uživateli usnadnit vývoj a osvojení výrobních postupů charakterizovaných jako špičkové technologie, umožnit zásadní inovace, případně přinášet řešení, která budou výrazným zlepšením dosud používaných postupů.

Předmětem řešení může být:

- výzkum jako přípravná fáze aplikovaného výzkumu určená pro další vývoj jedním nebo více uživateli,
- výzkum, jehož výstupy v kratším časovém horizontu směřují k využití v průmyslové, zdravotnické, zemědělské, správní či jiné praktické činnosti (návrhy patentů, osvojení inovačních technologií, návrhy postupů pro specializované útvary státní správy apod.), přičemž potencionální budoucí uživatelé se na řešení projektu podílejí nebo o jejich využití projeví předem vážný zájem.

Podle znění programu tak úspěchu může dosáhnout zejména projekt, který si klade za cíl:

- Ověření vlastností či charakterizaci nového materiálu, metodiky nebo procesu využitelného v praxi,

- Využití v našich poměrech unikátních metod či experimentálních zařízení umožňujících vývoj nových materiálů a technologií, jejichž aplikací by bylo možné zavést výroby produktů s vysokou mírou přidané hodnoty,
- Získat rozhodující výsledky, ověřovací vzorky a postupy potřebné pro úspěšnou realizaci průmyslových práv k výsledkům předchozího základního výzkumu,
- Vybudovat společné specializované pracoviště, které usnadní několika subjektům efektivněji provádět ověřovací výzkum využitelnosti výsledků jejich cíleného výzkumu a vývoje.

Program je vyhlašován na období let 2005-2009. Zahájení programu se předpokládá od 1. 1. 2005 a ukončení ke 31. 12. 2009. Veřejná soutěž o projekty bude vyhlašována v letech 2004, 2005 a 2006 pro projekty, jejichž řešení započne vždy k 1. lednu následujícího kalendářního roku. Doba řešení projektu může být nejvýše 5 let pro projekty zahajované 1.1. 2005, 4 roky pro projekty zahajované 1.1. 2006 a 3 roky pro projekty zahajované 1.1. 2007.

Prostředky na podporu vybraných projektů budou použity z rozpočtové kapitoly Akademie věd pro program „Podpora projektů cíleného výzkumu“ (Průřezový program II (PP2-DP3) Národního programu výzkumu). Při řešení programu v roce 2005 se počítá s celkovou částkou 102 mil. Kč.

Předpokládané výdaje na program „Podpora projektů cíleného výzkumu“ (Průřezový program II (PP2-DP3) Národního programu výzkumu) činí v jednotlivých letech jeho trvání (v mil. Kč):

	2005	2006	2007	2008	2009	Celkem
Předpokládané náklady z veřejných prostředků	102	210	260	280	280	1132

Předpokládá se, že celkový podíl účelové podpory z veřejných prostředků na uznaných nákladech bude za celý program činit průměrně 91 %. Podíl účelové podpory jednotlivých projektů ve všech dílčích programech může činit až 100% uznaných nákladů. V případě, že projekt zahrnuje i průmyslový výzkum a / nebo vývoj, vypočte se celkový podíl účelové podpory na uznaných nákladech jako vážený součet částek povolených výší účelových podpor na jednotlivé části výzkumu a vývoje podle § 2 odst. 1 a 2 nařízení vlády č. 461/2002 Sb.

VII. *Charakteristika příjemců veřejné podpory*

Uchazečem o prostředky programu může být organizační složka státu, právnická nebo fyzická osoba, která splňuje kvalifikační předpoklady požadované § 18 zákona 130/2002 Sb. a která prokáže zpsobilost k řešení navrhovaného projektu. Uchazeči se mohou zapojit do programu jak samostatně, tak ve spojení s dalšími uchazeči, povinnost prokázat způsobilost k řešení projektu se pak vztahuje na všechny uchazeče.

VIII. *Právní analýza*

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody

(Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími (dále též „ES“) a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o veřejné podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 , podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jejími členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen "Prováděcí pravidla"). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o veřejné podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kriterií vyplývajících z uplatnění pravidel čl. 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle čl. 4 odst. 3 Prováděcích pravidel .

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolil výjimku.

Při posuzování slučitelnosti výše uvedené veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody je nutno postupovat v souladu s následujícím předpisem ES :

Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu a vývoje ze dne 17. února 1996 (396Y0217(01) ve znění sdělení Komise pozměňující Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu a vývoje ze dne 13. února 1998 (398Y0213(01).

Příloha 1 Rámce společenství definuje jednotlivá stadia výzkumu a vývoje :

- základní výzkum znamená činnost zaměřenou na rozšíření vědeckých a technických poznatků, které nemají souvislost s průmyslovými nebo komerčními cíli
- průmyslový výzkum představuje plánovaný výzkum v rámci předmětu činnosti společnosti zaměřený na získání nových poznatků, které mohou být prospěšné při vývoji nových produktů, procesů nebo služeb nebo mohou vést k výraznému vylepšení existujících produktů, procesů nebo služeb
- předkonkurenční vývojovou činností se rozumí formulace výsledků průmyslového výzkumu do plánu, nástinu nebo nákresu pro nové, pozměněné nebo vylepšené výrobky,

postupy nebo služby, jsou-li určeny k prodeji, včetně vytvoření základního prototypu, který nemůže být využit k obchodním účelům. Tato vývojová činnost může mimo jiné zahrnovat formulaci pojmů a nákres ostatních výrobků, postupů nebo služeb jakož i základní předváděcí nebo zkušební projekty za podmínky, že tyto projekty nemohou být změněny nebo využity k průmyslovému použití nebo obchodnímu využití. Nezahrnuje běžné nebo pravidelné změny prováděné na výrobcích, výrobních linkách, výrobních postupech, existujících službách a dalších operacích ve vývoji, a to i v případě, že tyto změny mohou představovat zlepšení.

Čl. 5.2. Rámce společenství připouští pro základní výzkum možnost poskytnutí veřejné podpory až do výše 100 % celkové hodnoty nákladů vhodných na poskytnutí podpory.
Čl. 5.3. Rámce společenství stanovuje, že pro průmyslový výzkum nesmí míra veřejné podpory překročit 50 % celkové hodnoty nákladů vhodných na poskytnutí podpory.
Čl. 5.5. Rámce společenství stanovuje pro předkonkurenční vývojovou činnost maximální přípustnou míru veřejné podpory 25 %.
Čl. 5.10.1. Rámce společenství umožňuje výše stanovené míry veřejné podpory navýšit o dalších 10 %, pokud příjemci podpory jsou „malé a střední podniky“.
Čl. 5.10.3. a 5.10.4. Rámce společenství definují možnosti navýšení míry veřejné podpory v souvislosti s účastí v rámcových programech Evropského společenství či v souvislosti s přeshraniční spoluprací. Maximální možné zvýšení míry veřejné podpory – na 75 % pro průmyslový výzkum a na 50 % pro předkonkurenční vývojovou činnost stanovuje bod 5. 10.6. Rámce společenství. Úřad proto stanovil příslušnou podmínku ve výroku rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že
- se jedná o výhodu poskytovanou Akademií věd, která je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpoře,
- veřejná podpora může zvýhodnit určité podnikání, neboť poskytnutí podpory umožní příjemci, pokud by byl podnikajícím subjektem, snížit náklady, čímž mu vznikne výhoda oproti jiným soutěžitelům, kterým podpora nebyla poskytnuta,
- hrozí narušení hospodářské soutěže, zejména získáním konkurenční výhody využitím výsledků výzkumu a vývoje v podnikání a prostřednictvím snižování nákladů příjemců podpory, které by jinak museli nést sami,
- může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, neboť výsledky výzkumu a vývoje mohou být použity při produkci výrobků a technologií, které budou vyváženy i do členských států Evropské unie,

jedná se o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázána, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak nebo Úřad nepovolí výjimku.

IX. *Posouzení slučitelnosti programu podpory*

Program podpory byl s ohledem na poskytované formy podpory posouzen jako program, jenž je v souladu s příslušnými předpisy ES a závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody, při splnění podmínek stanovených v tomto rozhodnutí.
Ze všech shora uvedených důvodů bylo možno žádosti o povolení výjimky vyhovět, povolení však bylo nutno podmínit tak, aby byl zajištěn soulad s výše uvedenými předpisy.

X. *Závěr*

Dne 26. 4. 2004 bylo Úřadu doručeno vyjádření účastníka řízení ze dne 23. 4. 2004 ve věci seznámení se s podklady rozhodnutí, případně navržení jejich doplnění. Tohoto práva se účastník řízení vzdal.

XI. *Poučení o opravném prostředku*

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona o veřejné podpoře nelze podat rozklad.

Mgr. Kamil Rudolecký
ředitel odboru veřejná podpora

Obdrží:
Akademie věd České republiky
Národní 3
117 20 Praha 1